

A Fővárosi Ítéltábla az Újvári és Báji-Patay Ügyvédi Iroda (fél címe 1; ügyintéző: Dr. Báji-Patay Gergely ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Kristonné dr. Dusza Gabriella ügyvéd (alperesi jogi képviselő címe) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. december 13-án kelt 24.G.44.155/2013/100. számú ítéletével szemben az alperes részéről 101. és 103. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 300.000 (Háromszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 20.824.688 forint biztosítási szolgáltatás és járulékai, valamint az alperes által már teljesített 7.567.139 forint 2010. október 15-től 2011. február 21-ig járó késedelmi kamatának megfizetése iránt indított keresetet az alperessel szemben.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.168.888 forintot és ezen összeg után 2010. október 15. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, valamint 7.567.139 forint után 2010. október 10. napjától 2011. február 21. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá 397.940 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 615.000 forint, míg az alperest, hogy 885.000 forint eljárási illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak az adóhatóság külön felhívására. A felek felmerülő egyéb költségeiről úgy rendelkezett, hogy azt maguk viselik.

Az ítélet indokolásában idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 536. § (1)-(2) bekezdéseit, az 537. § (1) bekezdését, az 548. §-át, az 544. § (1) bekezdését, az 555. § (1)-(2) bekezdéseit, az 556. § (1) és (3) bekezdéseit és az 567. § (1) bekezdését.

Megállapította, hogy az alperes kizárólag a Ptk. 556. § (1) bekezdésében írt feltétel teljesülése esetén mentesülhet a szolgáltatási kötelezettsége alól. A kármegelőzési kötelezettség megsértése esetén Ptk. 556. § (3) bekezdésének alkalmazásával mentesülésének aránya a biztosított mulasztásához igazodik. Idézte a Ptk. 4. § (4) bekezdését, és rámutatott, hogy a Ptk. 555. §-a nem az elvárhatóság általános zsinórmértékét, hanem a felelősség szempontjából enyhébb vétkességi alapú

szándékosságot vagy súlyos gondatlanságot határoz meg. A jelen esetben a szándékosság nem vethető fel, súlyos gondatlanság pedig csak akkor állapítható meg, ha a gondosság elhanyagolása olyan mértékű, amely már megközelíti a szándékosságot, míg a vagyonszükségleti szerződésnél a súlyos gondatlanság fogalmát nem lehet kiterjesztően értelmezni. A kirendelt igazságügyi szakértő vélemény-nyilvánítása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vezetékek megfeleltek az építés idején érvényes szabványoknak. Az elektromos terv nem volt kötelező, a kivitelező a szakmai előírásokat betartotta, és a belső szerelés is megfelelt a követelményeknek. Az elektromos berendezések érintésvédelmi rendszere is megfelelő volt, a tetőtér szerelése pedig hasonló, mint a földszinti rész villanyszerelése. A tüzet a hűtőszekrény üzemeltetése okozhatta, és az nem az elektromos hálózatról terjedt a fal felé. A káresemény avultsággal vagy a karbantartás elmulasztásával nem állt összefüggésben. Mindezek figyelembevételével az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes magatartása nem hatott közre a káresemény bekövetkezésében, és az ingatlanban a 2010. szeptember 27-én bekövetkezett biztosítási esemény folytán az alperes mentesülésére alapul szolgáló ok nem állapítható meg.

Az ingatlan káridőponti értéken számított helyreállítási költségét a kirendelt igazságügyi szakértő szakértői véleménye alapján állapította meg. Kiemelte, hogy az újjáépítési költség független az ingatlan forgalmi értékétől és a vételártól. Álláspontja szerint az égéskésleltető alkalmazásának hiánya a Ptk. 556. § (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából nem valósított meg olyan súlyos gondatlanságot, amely akár részben az alperes mentesülésére vezetne. Az ingók értéke alapján járó biztosítási szolgáltatást szintén igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján állapította meg.

A perben kirendelt szakértők véleményeit elfogadta, és az alperes fizetési kötelezettségét ezek figyelembevételével határozta meg. A szakvélemények nem voltak ellentmondóak, homályosak, így az újabb szakértőt kirendelésének a feltételei nem álltak fenn.

A kiegészítő szakvéleménnyel módosított szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az ingatlan helyreállítási nettó költsége 24.016.447 forint, ebből levonta az alperes nettó 5.631.044 forint összegű teljesítését, továbbá a 20.800 forintos kéményszegély költségét, és az alperesnek az ingatlankárral kapcsolatos fizetési kötelezettségét 18.364.633 forintban állapította meg. A szakértői vélemény alapján az ingóságok értékét 3.750.350 forintban határozta meg, ebből levonta az alperes 1.936.095 forint összegű teljesítését, és ehhez képest 1.804.255 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Az alperes fizetési késedelme folytán a késedelmi kamatról valamennyi kereseti kérelem tekintetében a Ptk. 298. § a) pontja és a 301. § (1) bekezdése szerint döntött.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes egyrészt kérte, hogy a másodfokú bíróság az ingatlan tekintetében követelt biztosítási szolgáltatást érintően azt helyezze hatályon kívül, míg az ingóságoknál a keresetet 689.150 forintot meghaladó részében utasítsa el. Másodlagosan kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg úgy, és az ingatlan tekintetében 11.180.490 forintot, az ingók tekintetében 689.150 forintot meghaladóan utasítsa el a keresetet.

Fellebbezésének indoklásában kiemelte a felek jogviszonyára irányadó vagyonszükségleti szerződés különös feltételek VII.3.1. pontját, amely alapján szolgáltatási kötelezettségének alapja az épületekben okozott károk káridőponti új értékkel számított helyreállítási költsége. Kifogásolta, hogy a kirendelt igazságügyi szakértő tételes költségvetést nem készített, a becslés külön anyag- és munkadíjat nem tartalmazott, és olyan tételeket is magában foglalt, amely a tanúk nyilatkozatai alapján el sem készültek. Állítása szerint a felperes a kárenyhítési kötelezettségét figyelmen kívül hagyta. A megmaradt falazatot nem védte semmi. A villanyszerelési tételnél például nem károsodott a teljes hálózat. Előadta, hogy a bizonyítás hiányosságait csak újabb szakértő kirendelésével lehet kiküszöbölni.

Másodlagos kérelmének indokaként kihangsúlyozta, hogy az ingatlan nádtető volt. A szerződés különös feltételeinek IV.2. pontja rögzíti a biztosított kárenyhítési és kármegelőzési kötelezettségét.

Nád fedélhéjazat csak abban az esetben alkalmazható, ha azt a területileg illetékes tűzvédelmi hatóság előzetesen engedélyezte. Az elektromos rendszert nem ellenőrizték, míg a fedés anyagát lángmentesítő és égéskésleltető anyaggal kell kezelni, ezt a felperes a biztosítási esemény előtt nem alkalmazta. A nádtető alatti fából készült lambériaburkolat sem felelt meg az előírásoknak, mert a nádtetős tetőtér belső felületén nem lehetett volna éghető anyagból burkolatot kialakítani. Az okozott kár mértéke annak volt a következménye, hogy a földem és a tetőszerkezet nem rendelkezett megfelelő tűzállósággal. A felperes a kárenyhítési és kármegelőzési kötelezettségét többszörösen megsértette, nem kellő gondossággal járt el, éghető burkolatot alkalmazott, és a tetőtérben szállodai mennyiségű bútort halmozott fel. A kár nagyságában történő közrehatás megállapítható, melyet az alperes 30%-ban jelölt meg. Az alperes elsődleges kérelmének az ingókárt érintő része, továbbá a másodlagos fellebbezési kérelme az általa meghatározott 30%-os közrehatáson alapult.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a biztosítási szolgáltatás mértékét a szolgáltatott bizonyítékok értékelésével minden tekintetben megfelelő összegben állapította meg. A bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, és a megállapított tényállásból helyes következtetést vont le. A perben bizonyított volt, hogy a felperes nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.

A másodfokú bíróság megállapítja, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét részben elutasító, valamint 689.150 forint és járulékait és a már teljesített 7.657.139 forint után járó késedelmi kamatot érintő marasztalási összegre vonatkozó rendelkezései jogerőre emelkedtek, ezért az elsőfokú ítéletnek kizárólag a fentieket meghaladó részeit bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a Ptk. 556. § (3) bekezdése szempontjából a lángmentesítő és az égéskésleltető alkalmazásának hiánya a nád fedélhéjazatú építmény esetében nem valósított meg olyan súlyos gondatlanságot, amely akár részben az alperes mentesülésére vezethet. Az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a fennmaradási engedélyhez 2008. június 16-án készített műszaki leírás szerkezeti ismertetése alapján a felperesnek tudnia kellett, hogy a tetőfedés anyagát lángmentesítő és égéskeltető anyaggal kell kezelni. A nádtető fokozott gyúlékonysága köztudomású tény, így a felperes azzal a magatartásával, hogy az általa ismert műszaki leírásnak megfelelően nem gondoskodott a fedélhéjazat megfelelő kezeléséről, a kármegelőzési kötelezettségét súlyosan gondatlanul megsértette, és ez a mulasztás elérte azt a szintet, amely adott esetben az alperes mentesülésére is vezethet.

A felek a Ptk. 536. §-ának (1) bekezdésében szabályozott biztosítási szerződést kötöttek, és a biztosítási esemény bekövetkezése esetén az alperes fő szolgáltatásának alapja a kockázatviselés, amelynek ellenszolgáltatásaként a biztosított a szerződés teljes időtartama alatt pénzbeli ellenszolgáltatást (biztosítási díjat) köteles fizetni. Mindebből következik, hogy az alperes csak a szerződésben és a Ptk.-ban meghatározott szigorú feltételek fennállása és az ott előírt bizonyítékok szolgáltatása esetén szabadulhat a szerződésben vállalt kötelezettségének teljesítése alól.

A Ptk. 556. §-ának (3) bekezdése szerint – figyelemmel az (1) bekezdésben foglaltakra és a Pp. 164. § (1) bekezdésére – az alperes csak abban az esetben mentesülhet a szerződésben vállalt kötelezettsége alól, ha bizonyítja, hogy a felperes a kármegelőzési kötelezettségét súlyosan gondatlanul vagy szándékosan megszegte, és ez a mulasztás okozati összefüggésben állt a bekövetkezett káreseménnyel és az okozott vagyoni hátrány mértékével. Ha az alperes által állított körülmény és a vagyoni hátrány közötti okozati összefüggés csupán valószínűsíthető, az alperes a

szerződésben vállalt kötelezettségének teljesítése alól részben sem mentesülhet, míg a bizonyosság szintjét megközelítő valószínűségnek csak akkor lehet érdemi jelentőséget tulajdonítani, ha a bizonyításra kötelezett alperes a perben rendelkezésre álló bizonyítási lehetőségeket kimerítette.

Az elsőfokú bíróság által kirendelt építőipari igazságügyi szakértő szakterülete épületenergetika, ingatlan-értékbecslés, építéstechnológia és építészet, míg a villamossági kérdésekre kirendelt szakértő energia előállítás, szállítás, tárolás technológiája és eszközeinek biztonsága; épületvillamosság. A szakértők megfelelő szakértelemmel rendelkeztek az ingatlanban okozott kár mértékével és a káridőponti helyreállítási új értékével (különös feltételek VII.3.1.), valamint az elektronikai hálózat kialakításával kapcsolatos kérdések megválaszolására, de annak megítélésére nem, hogy a lángmentesítő és égéskésleltető anyaggal történő kezelés hiánya mennyiben hatott közre a tűz terjedésében és a tűz által okozott vagyoni hátrány mértékében.

A bizonyítási eljárásban feltárt adatok alapján csak a valószínűség szintjén lehet azt a következtetést levonni, hogy az égéskésleltető és a lángmentesítő a tűz terjedését a kár mértékére is kihatóan megakadályozták volna. A tűzvédelmi szakértői tevékenység a fentiekkel szemben olyan ok-okozati összefüggések magas szakmai színvonalú értékelése, vitatott események megítélése, hibák, károk, és ezek okainak feltárása, valamint mindezekkel kapcsolatos vélemények, tűzvédelmi dokumentációk készítése, mely az épített környezet tűz elleni védelmével, a bekövetkezett tüzesettel, a tűzoltó technikai eszközökkel kapcsolatos műszaki jelenségekkel függ össze (a tűzvédelmi szakértői tevékenység szabályairól szóló 47/2011. (XII. 15.) BM rendelet). Az adott körülmények között az égéskésleltetőnek és a lángmentesítőnek a tűz kialakulását és terjedését, ezáltal a vagyontárgyak rongálódását és megsemmisülését megakadályozó, vagy korlátozó hatásának folyamata olyan kémiai és fizikai szakismeretet igényel, amely nem építőipari és villamossági, hanem tűzvédelmi szakterületen jártas szakértő vélemény-nyilvánításával bizonyítható, és ilyen szakismerettel a bíróság nem rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság eltérő álláspontjára tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó 3. § (3) bekezdése értelmében tájékoztatta az alperest, hogy a mentesülés alapjául szolgáló további tények bizonyítási kötelezettsége körében köteles megjelölni mindazokat a bizonyítékokat, amelyek alátámasztják, hogy a kármegelőzési kötelezettség megsértése okozati összefüggésben állt a bekövetkezett vagyoni hátrány mértékével, és a Pp. 141. § (2) bekezdése alapján a (6) bekezdésre történő figyelmeztetés mellett felhívta bizonyítékainak megjelölésére. Felhívta a figyelmét arra is, hogy az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértők véleménye, valamint az alperes megbízása alapján eljáró szakértő véleménye és tanúvallomása az alperes állításának alátámasztására nem elegendő, mert ahhoz nem fűződnek a Pp. 177. § (1) bekezdése szerint kirendelt igazságügyi szakértő véleményének előterjesztésével azonos eljárási garanciák. Az alperes azonban az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatainak megismétlése mellett a tájékoztatásnak megfelelő további indítványt nem terjesztett elő, ezért a mentesülési ok alapjául szolgáló magatartás és a káresemény bekövetkezése, valamint a kár mértéke közötti okozati összefüggés bizonyításának hiányosságait a Pp. 164. § (1) bekezdése és a Pp. 3. § (3) bekezdés második mondata alapján az alperes terhére kellett értékelni.

Mindezek előrebocsátása mellett és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható tényállás figyelembevételével az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, és érdemi döntése a jogszabályoknak megfelel, amelynek indokaival a másodfokú bíróság a fenti pontosítás és kiegészítés mellett túlnyomó részben egyetértett, ezért a fellebbezés további indokaira tekintettel csupán az alábbiakat emeli ki.

Az alperes maga is elismerte, hogy a felek jogviszonyára irányadó vagyonszociális szerződés VII.3.1. pontja alapján arra vállalt szolgáltatási kötelezettséget, hogy a biztosított épületben okozott károk káridőponti új értéken számított helyreállítási költségeit a felperesnek megfizeti.

A kirendelt építőipari szakértőnek a káresemény időpontjában irányadó becsült új értéket olyan költségek összességében kellett megállapítani, amely fedezi az ingatlan eredetivel egyező műszaki kialakításának helyreállítását. A kirendelt igazságügyi szakértő kiegészített véleménye ellentmondásoktól mentesen tartalmazta az elsőfokú bíróság döntéséhez szükséges adatokat és következtetéseket, és kitért arra is, hogy véleményének elkészítéséhez milyen módszereket alkalmazott. A káresemény időpontjára vonatkozó árakat és összehasonlító adatokat beszerezte (szakvélemény 4.2. pont), és ezek elemzésével válaszolt a feltett kérdésekre (szakvélemény 4. pont). A külön anyag- és munkadíjat tartalmazó tételes költségvetés a valós piaci viszonyok alapján beszerezett összehasonlító adatok elemzése mellett csak egyetlen olyan szempontot jelenthet, amelynek felhasználását a szakértő a módszereinek kialakítása során maga mérlegelheti, mert ha saját szakmai módszereinek indokoltságát megfelelő és érthető módon alátámasztja, a módszerek megválasztása nem a bíróság kompetenciájába tartozik. A szakvélemény ezeknek a feltételeknek megfelelt, ezért az alperes fellebbezésében előadott okokból a helyreállítási költségek további bizonyítására a Pp. 182. § (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság sem látott megfelelő indokot.

Az elsőfokú bíróság a biztosítási szolgáltatás mértékének megállapításához rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat a tárgyszakértői véleményre is kiterjedően a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt jogkörében eljárva okszerűen értékelte, és a jogszabályoknak megfelelő érdemi döntést hozott, amelynek felülmérlegelésére a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében – a szükséges kiegészítés mellett a továbbiakban a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján visszautalva annak túlnyomó részben helyes indokaira – helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 239. §-a értelmében irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét megfizetni, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5)-(6) bekezdései értelmében a kifejtett tevékenységgel arányban határozta meg.

Budapest, 2018. január 24.

Dr. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

. Bleier Judit s.k.. Pusztai Anita s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelűl:

bíróági titkár